

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 05.09.2022. – 09.09.2022.**

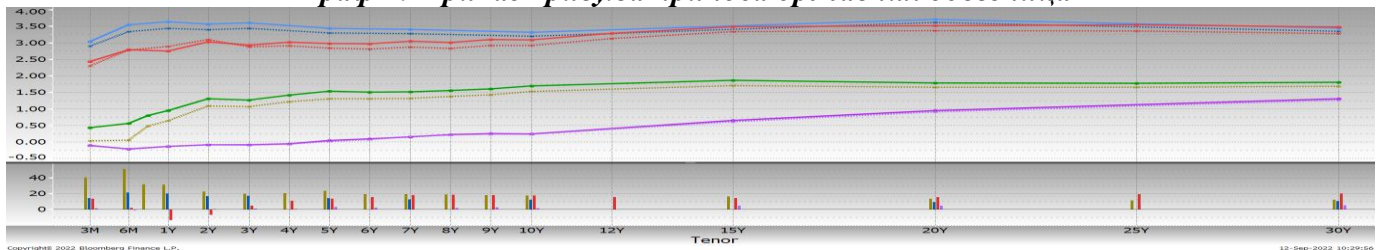
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан						
	2.9.22	-	9.9.22	2.9.22	-	9.9.22	2.9.22	-	9.9.22	2.9.22	-	9.9.22				
2 године	1,10	-	1,33	↗	3,39	-	3,56	↗	3,15	-	3,05	↘	-0,08	-	-0,08	→
5 година	1,31	-	1,54	↗	3,29	-	3,44	↗	2,85	-	2,99	↗	0,02	-	0,05	↗
10 година	1,53	-	1,70	↗	3,19	-	3,31	↗	2,92	-	3,10	↗	0,24	-	0,25	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси			
	2.9.22	-	9.9.22	
3 мјесеца	0,069	-	0,489	↗
6 мјесеци	0,050	-	0,563	↗
1 година	0,688	-	0,993	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 09.09.2022. године (пуне линије) и 02.09.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

ЕЦБ је, у складу са посљедњим очекивањима тржишта, на сједници 8. септембра донијела одлуку о повећању све три кључне каматне стопе за 75 базних поена. Каматна стопа на депозите банака сада износи 0,75% (претходно 0%), референтна каматна стопа – каматна стопа за главне операције рефинансирања сада износи 1,25% (претходно 0,50%), а каматна стопа за кредитирање банака износи 1,50% (претходно 0,75%). Датум примјене наведених измјена је од 14. септембра. Иако је ово највеће забиљежено појединачно повећање каматних стопа ове институције, предсједница ЕЦБ Lagarde је најавила да се очекује наставак повећања каматних стопа током наредних сједница. Додатно, изјавила је да ће се каматне стопе вјероватно повећати на више од двије наредне сједнице, односно на мање од пет наредних сједница, укључујући ову сједницу. У сваком случају, на основу овог саопштења, за очекивати је да до краја ове године каматне стопе буду веће од актуелних, јер су преостале још двије сједнице до краја децембра. Свако наредно повећање каматних стопа ће бити базирано на принципу „састанак по састанак“, па од тога зависи и будући обим повећања каматних стопа, с тим да је као чињеницу Lagarde навела „да смо далеко од циља“. Поред нових економских прогноза и проблема високе инфлације, Lagarde се дотакла и нивоа курса евра, односно свјесности негативног утицаја слабог евра на инфлацију. Међутим, поновила је да упркос томе ЕЦБ не циља одређени ниво курса.

На овој сједници ЕЦБ је објавила нове прогнозе према којима су прогнозиране стопе инфлације за ову и наредне 2 године кориговане на више. У текућој години прогнозирана инфлација сада износи 8,1%, знатно изнад претходних прогноза (6,8%). За 2023. годину се сада очекује стопа

инфлације у еврозони од 5,5% (раније очекивано 3,2%), а у 2024. години се очекује инфлација од 2,3% (раније очекивано 2,1%). Податак за 2024. годину се сматра битним, јер представља средњорочни хоризонт на основу којег је ЕЦБ оријентисана, који се сада налази изнад циљаних 2%. Истовремено, прогнозе економског раста овог региона за наредне 2 године су смањене на ниже, али су изненађујуће повећане за текућу годину. **У 2022. години очекује се раст БДП-а од 3,1% (претходно 2,8%), за 2023. годину раст од 0,9% (знатно испод претходних прогноза од 2,1%), а за 2024. годину раст од 1,9% (претходно 2,1%).** Иако су прогнозе смањене, **ЕЦБ у базном сценарију још увијек не види ризик од рецесије**, те сматра да ће економија стагнирати у касном дијелу ове године и у првом кварталу наредне године.

Због очекивања већих каматних стопа, као и саопштења након одржане сједнице које је указало на наставак смјера кретања већих каматних стопа, приноси обвезница наставили су да биљеже раст, посебно на предњем дијелу криве приноса. У поређењу са претходном седмицом приноси њемачких обвезница су повећани између 17 и 23 базна поена, док су приноси италијанских обвезница забиљежили раст од 18 до 29 базних поена. Највеће промјене у случају обје чланице еврозоне су забиљежили приноси двогодишњих обвезница.

Током прошле седмице предсједник Русије Путин је окривио Запад за обуставу рада гасовода Сјеверног тока, те изјавио да ће доток гаса Европи моћи поново бити успостављен када дође до ублажавања санкција, што ће дозволити сервисирање турбина. Истовремено, министри за енергију у Европи су започели расправу о до сада невиђеним плановима интервенција на тржишту енергије, а који би могли да укључују и одлуку о ограничавању цијене на увоз гаса из Русије, као и циљано смањење употребе електричне енергије.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.) АВГ	49,2	48,9	49,9
2.	Сентих индекс повјерења инвеститора – ЕЗ СЕП	-26,8	-31,8	-25,2
3.	БДП – ЕЗ (квартално) финал. II квартал	0,6%	0,8%	0,7%
4.	Запосленост – ЕЗ (квартално) финал. II квартал	0,3%	0,4%	0,7%
5.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г) ЈУЛ	-0,8%	-0,9%	-3,2%
6.	Малопродаја – Италија (Г/Г) ЈУЛ	-	4,2%	1,3%
7.	Стопа инфлације – Холандија АВГ	-	13,7%	11,6%
8.	Стопа инфлације – Ирска (финал.) АВГ	8,9%	9,0%	9,6%
9.	Стопа инфлације – Грчка АВГ	-	11,2%	11,3%
10.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г) ЈУЛ	-13,4%	-13,6%	-9,0%
11.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г) ЈУЛ	-2,1%	-1,1%	-0,1%
12.	Индустријска производња – Француска (Г/Г) ЈУЛ	0,4%	-1,2%	1,0%
13.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г) ЈУЛ	-	5,1%	10,6%
14.	Индустријска производња – Финска (Г/Г) ЈУЛ	-	2,8%	8,4%
15.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г) ЈУЛ	-	5,3%	7,0%
16.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г) ЈУЛ	-	20,8%	29,4%
17.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г) ЈУЛ	-	0,2%	2,8%
18.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г) ЈУЛ	-	4,1%	5,9%
19.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR) ЈУЛ	-12,98	-14,54	-13,08

САД

Приноси на америчке обвезнице су током протекле седмице забиљежили раст између 12 и 17 базних поена, на што је у највећој мјери утицала одлука ЕЦБ-а о повећању све три кључне каматне стопе за 75 базних поена. Предсједник Феда Powell је изјавио да је Фед директно фокусиран на смањење високе инфлације, како би спријечио да иста ојача као што је била ситуација 1970-их, чиме су се потврдила очекивања да ће Фед повећати каматну стопу за 75 базних поена на предстојећем састанку. Powell је додао да је Фед „снажно посвећен“ борби против инфлације и да се нада да се смањење инфлације може постићи без „веома високих социјалних трошкова“ који су иначе били укључени у претходне кампање у борби против растућих цијена. Предсједник Феда из Чикага Еванс је изјавио да извјештај о инфлацији, који ће бити објављен у току ове седмице, је више „информативан“ за повећање каматне стопе у септембру, са фокусом да снажни

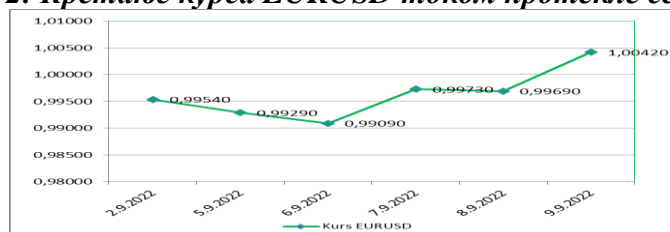
инфлаторни притисци остају. Еванс је додао да, иако се инфлација можда мало успорила, то неће промијенити чињеницу да се треба досегнути ниво између 3,5%-4,0%, само што се то не треба учинити одмах. Предсједник Феда из Richmonda Barkin је за Financial Times изјавио да Фед мора да повећа каматне стопе на ниво који ограничава економску активност уз задржавање на том нивоу, док креатори монетарне политике не буду „убијеђени“ да инфлација јењава. У Федовом извјештају о стању америчке економије, познатијем као „Beige Book“ је истакнуто да су општи услови на тржишту рада такви да постоји довољно слободних радних мјеста уз мањак радне снаге, иако су скоро сви региони истакли извјесно побољшање доступности радне снаге. Нивои цијена су и даље високи, иако је девет региона пријавило одређени степен умјерености у расту цијена. Потпредсједница Феда Brainard је раније изјавила да ће Фед морати да одржава чврсту монетарну политику, колико год то буде потребно како би смањили инфлацију, не спомињући предстојећи састанак Феда који се одржава овог мјесеца.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс услужног сектора F	АВГ	44,2	43,7	47,3
2.	Композитни PMI индекс F	АВГ	45,0	44,6	47,7
3.	ISM индекс услуга	АВГ	55,3	56,9	56,7
4.	МБА апликације за хипотекарне кредите	2. сеп	-	-0,8%	-3,7%
5.	Трговински биланс (у милијардама USD)	ЈУЛ	-70,2	-70,6	-80,9
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	3. сеп	235.000	222.000	228.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених	27. авг	1.438.000	1.473.000	1.437.000
8.	Велепродајне залихе (М/М) F	ЈУЛ	0,8%	0,6%	1,9%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 0,9954 на ниво од 1,0042.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице Liz Truss је изабрана за нову премијерку Владе Велике Британије, након што је побиједила у утрци за вођство владајуће Конзервативне партије (уз подршку мању од 50% чланова), уз обећање да ће наставити са смањењем пореза и акцијама за рјешавање све веће енергетске кризе енергије и кризе трошкова живота. Влада Велике Британије ће ограничити рачуне за електричну енергију на двије године и усмјерити милијарде GBP за подршку енергетским компанијама, изјавила је премијерка Truss, која се покушава изборити са енергетском кризом због које се Европа и Русија сукобљавају и улазе у све дубљи економски рат.

Креаторка монетарне политике ВоЕ Mann је изјавила да би ВоЕ требало да буде спремна да брже повећава каматне стопе како би смањила вјероватноћу да ће морати да изврши већи притисак на економију на дужи период како би утицала на растућу инфлацију. Mann је изјавила да постепена повећања каматне стопе по 25 базних поена четири пута током ове године и једно повећање за 50 базних поена прошлог мјесеца нису успјела да ублаже цјеновна очекивања јавности и да је брзо и снажно монетарно заоштравање ефикасније од постепеног повећавања каматних стопа. Главни економиста ВоЕ Pill је изјавио да би се растућа инфлација могла успорити уколико новоизабрана премијерка Truss помогне домаћинствима и предузећима да се изборе са растућим трошковима енергије, али је прерано рећи шта ће то значити за каматне стопе. Додао је и да је ВоЕ убрзала темпо повећања каматних стопа како би покушала да ограничи штету насталу због растуће инфлације изнад 10%, иако се очекује рецесија крајем ове године. ВоЕ је прогнозирала да ће инфлација у августу премашити ниво од 13%, док су поједини економисти изјавили да би се могла повећати и до 20% уколико цијене гаса остану високе.

ВоЕ је одгодила састанак за 22. септембар након смрти краљице Елизабете, што је прво одгађање састанка ВоЕ, од када је Централна банка постала оперативно независна прије 25 година.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	Регистрација нових аутомобила (Г/Г)	АВГ	-	1,2%	-9,0%
2.	PMI индекс услужног сектора F	АВГ	52,5	50,9	52,6
3.	PMI индекс грађевинског сектора	АВГ	48,1	49,2	48,9
4.	Композитни PMI индекс F	АВГ	50,9	49,6	52,1
5.	RICS индекс цијена кућа	АВГ	60%	53%	62%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,86490 на ниво од 0,86666, док је GBP апрецирала у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,1509 на ниво од 1,1589.

ЈАПАН

Током протекле седмице Ројтерс је спровео анкету која је показала да је Јапан вјероватно у августу забиљежио највећи трговински дефицит у посљедњих скоро девет година, пошто је највећа депрецијација ЈПЈ у посљедњих 24 године утицала на раст трошкова увоза. Оштра депрецијација ЈПЈ је изазвала нова упозорења од стране креатора монетарне политике, док са друге стране економисти сматрају да би депрецијација ЈПЈ могла утицати на раст инфлације Јапана на око 3% до краја године, смањујући куповну моћ домаћинстава. Гувернер Курода је у петак након састанка са премијером Кишидом изјавио да је снажна волатилност ЈПЈ непожељна, придруживши се остатку креатора монетарне политике који су упозорили на опасности због недавне оштре депрецијације валуте на најниже вриједности у посљедње 24 године. Према његовим ријечима снажне волатилности валуте су непожељне јер дестабилизују корпоративне пословне планове и повећавају неизвјесност. Министар финансија Сузуки је изјавио да су оштра кретања ЈПЈ „непожељна“ и да са „великим осјећајем хитности“ посматра растућу волатилност на тржишту, пошто је ЈПЈ достигао најнижи нивоу у односу на USD.

Економија Јапана је расла брже него што је првобитно објављено у II кварталу, пошто је укидање локалних ограничења у вези с Ковид19 повећало личну и пословну потрошњу. То је значило да је Јапан забиљежио раст економије у II кварталу у периоду април-јуни иако забринутост око низа питања попут глобалног успоравања и растућих цијена енергије замагљују изгледе. БДП је у II кварталу према, финалним подацима, повећан за 3,5% квартално сведено на годишњи ниво, изнад очекивања (2,9%), након раста од 0,2% у претходном кварталу.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс услужног сектора F	АВГ	-	49,5	50,3
2.	Композитни PMI индекс F	АВГ	-	49,4	50,2
3.	Потрошња домаћинстава (Г/Г)	ЈУЛ	4,6%	3,4%	3,5%
4.	Новчане зараде запослених (Г/Г)	ЈУЛ	1,9%	1,8%	2,0%
5.	Водећи индекс P	ЈУЛ	100,2	99,6	100,3
6.	Коинцидирајући индекс P	ЈУЛ	100,0	100,6	99,2
7.	БДП (Q/Q) F	II квартал	2,9%	3,5%	0,2%
8.	Лична потрошња F	II квартал	1,1%	1,2%	0,3%
9.	Пословна потрошња F	II квартал	2,0%	2,0%	-0,1%
10.	Текући рачун (у милијардама ЈПЈ)	ЈУЛ	759,0	229,0	-132,4
11.	Трговински биланс (у милијардама ЈПЈ)	ЈУЛ	-1.150,0	-1.212,2	-1,114,0
12.	Монетарни агрегат M2 (Г/Г)	АВГ	3,4%	3,4%	3,4%
13.	Монетарни агрегат M3 (Г/Г)	АВГ	3,0%	3,0%	3,0%

ЈПЈ је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 139,57 на ниво од 143,15. ЈПЈ је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 140,20 на ниво од 142,47.

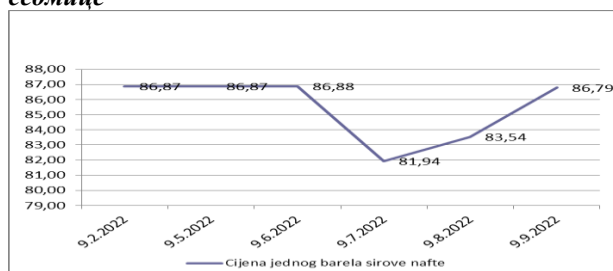
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 86,87 USD (87,27 EUR).

Тржиште нафте у САД је било затворено у понедјељак због празника. На одржаном мјесечном састанку ОПЕС+ најављено је смањење производње нафте за 100.000 барела на дневном нивоу за октобар, након што је у претходном мјесецу најављено повећање производње за септембар у истом обиму. По отварању тржишта у уторак цијена није забиљежила скоро никакве промјене, упркос најављеном смањењу производње, јер се исто не сматра значајним. У фокусу тржишта поново су били изгледи повећања каматних стопа, те ризик да ће нове Ковид19 мјере негативно утицати на потражњу за овим енергентом. Наредног дана, у сриједу, цијена нафте ја забиљежила значајан пад од скоро 5%, а том приликом је забиљежен ниво цијене испод 82 USD по барелу, први пут од јануара ове године. Као главни узроци оваквог пада цијене нафте наводе се повећан ризик назируће рецесије и слабији трговински подаци објављени за Кину. До краја седмице цијена нафте је успјела да се поврати на ниво прије пада забиљеженог у сриједу, те је у четвртак и у петак повећана, након што је Русија најавила да би могла да обустави испоруку нафте и гаса неким земљама. Такође, цијена је повећана упркос неочекиваном расту залиха нафте у САД у седмици раније. На крају седмице поново је била изражена неизвјесност за смањење понуде овог енергента.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 86,79 USD (86,43 EUR), а у односу на претходну седмицу цијена је само благо смањена за 0,09%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

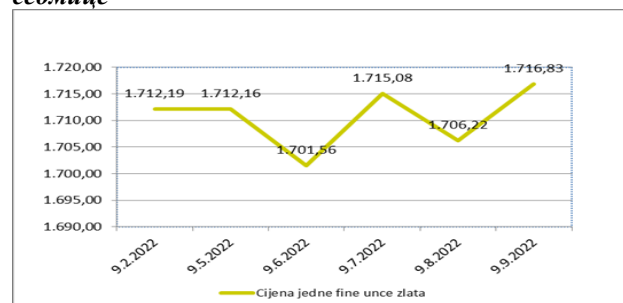
На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.712,19 USD (EUR 1.720,10).

Током протекле седмице цијена злата је забиљежила волатилна кретања. Првог радног дана нису забиљежене скоро никакве промјене, док је цијена овог племенитог метала у уторак смањена, да би у сриједу поново забиљежила корекцију на више. На пад цијене злата поново је утицај имао снажнији USD, а поред тога и раст приноса, који је забиљежен под утицајем очекиваног агресивног поопштравања монетарних политика водећих централних банака. То је додатно потврђено одлуком ЕЦБ да повећа референтну каматну стопу за 75 базних поена и најави наставак повећања каматних стопа. Такође, изјаве званичника Феда су потврдиле очекивања да и ова институција има намјеру да настави са повећањем каматних стопа док се не обузда изузетно висока инфлација. Предсједник Феда је изјавом потврдио очекивања да ће каматне стопе бити повећане за 75 базних поена на наредном састанку.

Ипак, на крају седмице цијена злата је успјела да се задржи на нивоу изнад 1.700 USD, посебно када је USD депрецирао, односно курс EURUSD поново повећан на ниво изнад паритета. Наведено је утицало на то да након три узастопне седмице пада цијена злата забиљежи седмични раст од 0,27%.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.716,83 USD (EUR 1.709,65).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.